

SINIKKA NOPOLA & TIINA NOPOLA

Risto Räppääjä

JÄ VILLI KONE

Koko
perheen
elokuvana!

TAMMI





Valokuvat: Marko Oikarinen
Elokuvajulisteen/etukannen suunnittelu: Jarkko Talonpoika
Teksti © Sinikka Nopola ja Tiina Nopola 2006
Piiroskuvitus © Aino Havukainen ja Sami Toivonen 2006
Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi 2006, 2023
Valokuvat © Solar Films
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-4823-3



Sinikka Nopola • Tiina Nopola

Risto Rämpääjä

ja



Kuvitus Aino Havukainen & Sami Toivonen



Kustannusosakeyhtiö Tammi
Helsinki

Runoileeko Risto?

Nelli Perhonen katsoi seinäkalenteria. Kesäloman ensimmäinen päivä. Olisi kiva mennä uimaan. Mitähän Risto tekee? Hän ei ole vastannut kahteen viikkoon puhelimeen, murahdellut vain. Ristoa ei ole näkynyt edes pihalla.

Nelli soitti Räppääjien ovikelloa.

- Tule sisään, Rauha Räppääjä sanoi.
- Onko Risto kotona?
- Risto on huoneessaan.
- Mutta hän ei ole päästänyt minua moneen päivään sisään, sanoi Nelli.

Rauha-täti yritti avata Riston huoneen ovea, mutta se oli lukittu. Nelli koputti oveen. Huoneesta kuului ähkintää. Mitä siellä tapahtuu, Nelli ihmetteli. Sitten hän huomasi lapun ovesta: ”Istunto meneillään. Ei saa häiritä.”

Nelli tuijotti lappua. Mikä istunto? Mitä Risto tekee siellä?

Nelli meni keittiöön, jossa Rauha silitti kesähamettaan.

- Mitä varten Riston ovesta lukee, että ”istunto meneillään”? Nelli kysyi.
- Ai, siellä on taas sellainen lappu, Rauha sanoi.
- Ovikin on lukossa, sanoi Nelli.

- Risto ei päästä minuakaan sisään, Rauha kuiskasi.
- Minä epäilen, että hän tekee jotain taiteellista. Ristohan on ollut aina taiteellinen poika.
- Riston huoneesta kuuluu kummallista ääntä, sanoi Nelli.
- Ehkä Risto musisoi, Rauha ehdotti.



– Ei se ollut rummun ääni, sanoi Nelli. – Risto ähkii sielä.

– Ähkii? Rauha ihmetteli ja meni oven taakse kuuntelemaan.

Rauha ja Nelli painoivat kumpikin korvansa Riston oveen.

– Oiioioioi! Oiioioioi! huoneesta kuului.

– Risto taitaa kirjoittaa runoja, sanoi Rauha innostuneena.

– Runoja, Nelli ihmetteli. – Minkälaisia runoja?

Rauha ja Nelli kuuntelivat.

– Toffee! kuului huoneesta.

– Karamellit ovat ehkä yksi Riston aiheista, Rauha sanoi ylpeänä.

– Minä taidan lähteä, Nelli sanoi kyllästyneenä. – Hei sitten.

– Hei, hei, sanoi Rauha. – Tule taas käymään.

Nelli juoksi kotiin ja ajatteli: en varmasti tule. Mikä tuollainen paras kaveri on? Ei päästä edes huoneeseensa.

Nelli istui ikkunalaudalla Alpo-kissa sylissään. Mitä Ristolle on tapahtunut, Nelli mietti. Ei Risto ole ennen runoja kirjoittanut. Kirjoittaakohan se muista kuin karkeista? Jos se kirjoittaa vaikka minusta? Nelli katseli seinälle kiinnittämänsä kiharatukkaisen laulajan kuvaa. Osaakohan Risto kirjoittaa yhtä hyviä runoja kuin Ville Pyry? Nelli hyräili ääneen Ville Pyryn laulua:

Sä oot kiva, mä oon kiva, meillä on kivaa yhdessä.

Nelli huokaisi. Minä en usko, ennen kuin näen Riston kirjoittaman runon, hän ajatteli. Minä menen vielä tänään takaisin Räppääjille.

Rauha koputti Riston oveen.

– Risto, huomaitko, että Nelli kävi täällä?

– Mmmm, kuului Riston huoneesta.

– Nelli oli pettynyt, kun et avannut ovea, Rauha sanoi.

– Mmm, kuului oven takaa.

– Maistuuko ruoka? Rauha kysyi.

– Ei.

– Meillä olisi makaronilaatikkoa, Rauha huuteli.

– Yäk!

– Sinä olet aina ennen tykännyt siitä.

– Tilaa pizza.

– Sinähän söit sitä eilenkin ja toissapäivänä, Rauha ihmetteli.

Sitten hän soitti pizzeriaan.

– Täällä Rauha Räppääjä, päivää, tuotteko meille taas samanlaisen. Kiitos.

Pizzalähetti soitti Räppääjien ovikelloa. Rauha otti pizzalaatikon vastaan ja koputti Riston oveen.

– Pizza tuli! Rauha huusi.

Risto raotti huoneensa ovea ja otti laatikon Rauhalta.

– Tuonko lautasen? Rauha kysyi, kun Risto oli pamauttanut oven kiinni.

– Ei tarvitse, huoneesta kuului.

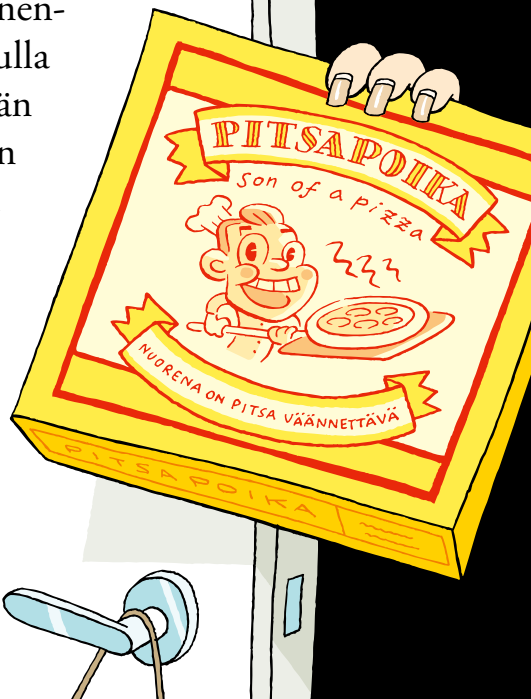
Olipa hän nälkäinen, Rauha ajatteli ja meni ottamaan viilipurkin jääkaapistasta.

Toisaalta, kun Risto syö pizzan suoraan pakkauksesta, säästyy tiskiä.

Rauha lusikoi viiliä ja kuunteli radiota. Ennen me söimme Riston kanssa yhdessä, hän mietti. Mutta ei tällainenkään elämä hassumpaa ole. Minulla on ruokarauha. Ja Risto on nykyään harvinaisen helppohoitoinen. Hän tarvitsee vain pizzan ovenraosta kerran päivässä. Onkohan Riston jano? Rauha kipaisi taas Riston ovelle.

– Risto, onko jano?

Huoneesta ei kuulunut mitään.



Rauha kohautti harteitaan ja palasi keittiöön. Sitten Riston huoneen ovi avattiin. Kylpyhuoneesta kuului veden lorinaa. Ja sitten Riston huoneen ovi suljettiin taas.

Risto käy ottamassa lasiinsa vettä kylpyhuoneesta, Rauha päätteli. Hän on varmaankin itsenäistymässä ja haluaa hoitaa omat asiansa. Ehkä se on hyvä, sellainen kuuluu varmaan nuoruuteen, Rauha mielti ja katseli ikkunasta pihalle. Nyt minulla olisi aikaa mennä vaikka kävelyille alakeran herra Lindbergin kanssa, kun Ristostakaan ei ole huolta. Pitäisiköhän soittaa herra Lindbergille?

En ole tottunut tötteröihin

Kun Nelli meni uudelleen Rappäjille, Rauha oli lähdössä ulos.

– Hei, Nelli, Rauha sanoi. – Risto on juuri syömässä piz-
zaa. Siitä riittää varmaan palanen sinullekin.

Riston huoneen ovi oli raollaan. Nelli kurkisti sisään ja
näki Riston kumartuneena pizzalaatikon ääreen.

Ristolla ei ole paitaa ja hän syö niin kuin porsas, Nelli
ihmetteli. Ei hän kyllä runoilijalta näytä.

– Saanko minä palan pizzaa? Nelli kysyi Riston takaa.

Risto ei kuullut. Hän kiersi pizzan rullalle ja tunki my-
tyn suuhunsa.

Nelli huusi Riston korvaan:

– Saanko palan?

Risto hätkähti ja kääntyi. Nelli tuijotti Riston likaista naa-
maa ja takkuista tukkaa.

– Risto! Mitä sinulle on tapahtunut? Nelli kysyi. – Etkö
sinä kirjoitakaan runoja?

Risto murahti ja nousi tuolista. Äkkiä hän tarttui Nelliä
hartioista, lukitsi tämän toisen jalan liikkumattomaksi ja
yrityksi sinkauttaa Nellin olkapäänsä yli.

– Apua! Nelli huusi. – Mitä sinä teet?

– Tsoklit, sanoi Risto ja paiskasi Nellin sängylle. – Se taas oli tsinuski.

– Mikä?

– Painiote, Risto sanoi ja lähestyi Nelliä.

Nelli nousi istumaan ja pusersi kätensä nyrkkiin.

– Älä koske minuun.

Risto ei kuunnellut vaan otti Nelliä jalasta kiinni ja yritti sinkauttaa Nellin lattialle.

Nelli rääkäisi. Risto irrotti otteensa ja istuutui takaisin tietokoneen ääreen.



– Toffee, hän sanoi ja tuijotti tietokoneen ruudussa toisi-
aan mäiskiviä miehiä.

Sen jälkeen Risto ei enää huomannut Nelliä.

Nelli katsoi, miten mies ruudussa käytti samaa otetta, jota Risto oli yrittänyt häneen: sinkautti toisen painijan selälleen. Risto pomppi tuolillaan ja huusi aina selätyksen jälkeen:

– Oijoihoi!

Risto luulee olevansa joku painija, Nelli mietti ja pakeni ovesta ulos ja saman tien portaikkoon. Ja Rauha-täti luulee, että Risto kirjoittaa karkkirunoja!

Nelli istui ikkunalaudalla Alpo-kissa sylissänsä ja näki, miten Rauha Rappääjä käveli pihan poikki alakerran herra Lindbergin kanssa.



Rauhallakin on ystävä, Nelli ajatteli ja painoi päänsä Alpon turkkiin.

Mitä ne olivat ne ”tsoklit”, ”tsinuski” ja ”toffee”? Risto oli vielä äsken minun kaverini ja nyt hän on ihan omituinen. Nelli silmäili Ville Pyryn hymyilevää kuvaa seinällä. Ville Pyry ei olisi koskaan ryllä on hyvä käytös ja golfia.



Nelli selasi päivän hän ajatteli. Ville Py-sotalolla perjantaina.

en ole koskaan nähnyt Ville Pyryä elävänä. Olisi kiva mennä konserttiin Riston kanssa, mutta eihän tuollaisen pököpään kanssa voi minnekään lähteä.

noin typerä. Ville Pyhän harrastaa mini-

lehteä. Ei ole totta, ryn konsertti nuori- Minä haluan sinne,

Rauha oli pyytänyt herra Lindbergiä jäätelökioskille, mutta herra Lindberg halusi ehdottomasti tarjota Rauhalle.

- Yksi vai kaksi palloa? herra Lindberg kysyi.
- Yksi riittää, Rauha vastasi.
- Ota vain kaksi, jos sinun mielesi tekee. Minä kyllä maksan.
- Minä otan yleensä yhden vaniljapallon, Rauha sanoi.
- Mutta sinähän pidät myös tiikeristä, sanoi herra Lindberg.
- Se on totta, sanoi Rauha. – Ehkä minä otan yhden va-

nilja- ja yhden tiikeripallon.

– Hyvä valinta, sanoi herra Lindberg ja tilasi.

Itselleen hän osti jäätelöpuikon.

– Etkö sinä halunnut tötteröä? Rauha kysyi ja haukkasi ahnaasti tiikeripallosta.

– En ole tottunut tötteröihin, herra Lindberg vastasi ja repäisi paperin jäätelöpuikon ympäriltä.

Rauha istuutui puiston penkille ja Rauha asettui hänen viereensä.

– Mitä muuten Ristolle kuuluu? herra Lindberg kysyi.

– En ole nähnyt häntä pitkään aikaan.

– Ristosta ei ole enää minkäänlaista huolta, sanoi Rauha.

– Hänestä on tullut täysin itsenäinen. Hän viihtyy aamusta iltaan huoneessaan. Minä luulen, että hän kirjoittaa runoja.

– Niinkö? herra Lindberg hämmästyi.

– Hän eläytyy runoihinsa, Rauha kertoi. – Hän on kuin nuori Aleksis Kivi. Huoneesta kuuluu aina silloin tällöin ”oijoi”.

– Ahaa, herra Lindberg sanoi ja raapi päätään.

– Minun elämäni on nykyään helppoa, Rauha kehui.

– Minä en laita enää ollenkaan ruokaa Ristolle. Me tilaamme nykyään valmispizzaa. Lähetti tuo, ja Risto syö pizzan suoraan pakkauksesta. Ei tule enää tiskiäkään.

– Sinun vapaa-aikasi on lisääntynyt, herra Lindberg sanoi.

– Niin on, Rauha sanoi tyytyväisenä. – Voisin lähteä vaikka pikku matkalle.

– Lähde vain, herra Lindberg sanoi. – Minä voin kyllä huolehtia Ristosta.

Rauha katsoi herra Lindbergiä pettyneenä.

– Tarkoitatko, että minä lähtisin matkalle yksin?

– Yksin tutustuu helpommin ihmisiin.

– En minä halua tutustua uusiin ihmisiin, Rauha sanoi ja tuijotti kengänkärkiään. – Minä haluan seurustella vanhojen tuttujen kanssa.

Herra Lindberg yskäisi hämmentyneenä.

– Haluaisitko lähteä minun kanssani saareen? Rauha kysyi.

– Olisihan se mukavaa, sanoi herra Lindberg. – Minä en ole käynyt saarella kahteenkymmeneen vuoteen.

– Katajasaareen menee laivoja tunnin välein, sanoi Rauha. – Minä käyn hakemassa retkikorini. Lähdetään laivarantaan!

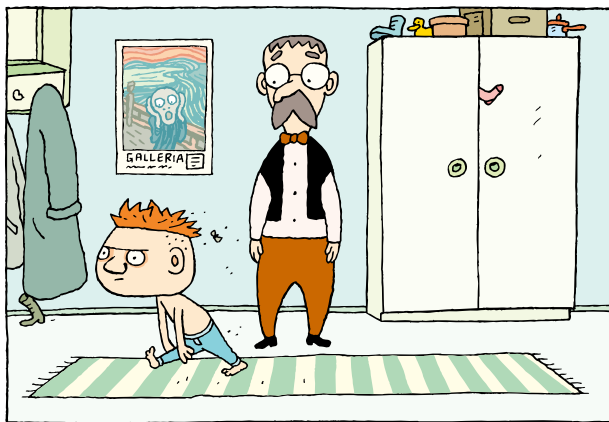
Herra Lindberg odotti Rappääjien eteisessä, kun Rauha pakasi eväskoria keittiössä. Riston huoneesta kuului mylvähdyksiä ja ”oijoi”-huutoja. Yhtäkkiä ovi avautui. Takkutukkainen, vähäpukeinen hahmo tuli ulos.

– Hei, Risto, herra Lindberg sanoi.

Risto ei vilkaissutkaan herra Lindbergiin, kävi vain kyl-

pyhuoneessa, otti vettä lasiinsa ja palasi huoneeseensa.

Olipa hän omis-
sa ajatuksissaan,
herra Lindberg
ajatteli. Ehkä hän
vähän muistutti
Aleksis Kiveä.



Paitaa ei kyllä ollut päällä, vain talvialushousut jalassa. Jotakin outoa hänessä oli, mutta ehkä kaikki on hyvin, kuten Rauha vakuutti. Risto on varmaan niin syventynyt runojen kirjoittamiseen, ettei muista pukea päällensä.

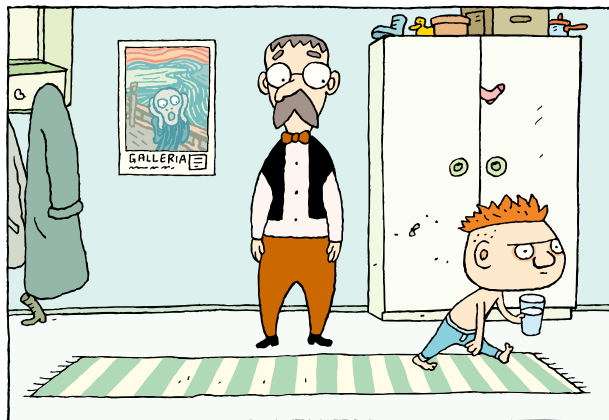
Lierihattuinen Rauha tuli ruokakori käsivarrellaan kiirehtimään herra Lindbergiä.

– Nyt mennään, ettei myöhästyä laivasta.

Ristolle Rauha huusi:

– Me menemme
Katajasaaren eväs-
retkelle ja tulemme
illalla takaisin. Ota
voileipää keittiöstä!

– Tsinuski! kuu-
lui Riston huo-
neesta.



– Tsinuski, vastasi herra Lindberg.

Rauha katsoi herra Lindbergiä ja sanoi hänkin:

– Tsinuski.

Matkalla laivalaituriin herra Lindberg kysyi:

– Mitähän varten Risto sanoi ”tsinuski”?

– Se on varmaan uudenaikainen tervehdys, Rauha vastasi.

Risto Rämpääjä villin koneen pauloissa – myös valkokankaalla!



Risto Rämpääjä on linnoittautunut huoneeseensa, josta silloin tällöin kuuluu ”oiojioi”. Rauha uskoo Riston runoilevan ja sujauttaa hänelle pizzoja ovenraosta. Naapurin Nelli Nuudelipään sijaan ärsyyntyy Riston käytöksestä ja odottaa vain pääsevänsä söpön Ville Pyryn konserttiin.

Alakerran Lennart Lindbergin mielestä Risto on muuttunut erakoksi. Syynä ei ole runoilu vaan pelikone, joka päättyy Lennartin huostaan. Mutta sitten alkaa Lennartin asunnosta kuulua epäilyttävää mäiskintää...

Maria Sid on ohjannut vauhdikkaan tarinan pohjalta koko perheen elokuvan, jota tähdittävät monet loistavat näyttelijät. Heitä voit nähdä tämän kirjan valokuvaliitteessä.

